Β2. Ετυμολογικ

Παραγωγή ουσιαστικών

Παραγωγή ουσιαστικών από ρήματα (α΄ μέρος)

- **Ουσιαστικά που δηλώνουν το πρόσωπο που ενεργεί**

Η λέξη *κριτής* του κειμένου της Ενότητας, όπως και στη ν.ε., προέρχεται από το ρήμα *κρίνω* (*κριτής*< *κρίνω*) και δηλώνει αυτόν ο οποίος κρίνει, το πρόσωπο δηλαδή που ενεργεί.

Καταλήξεις ουσιαστικών που παράγονται από ρήματα και δηλώνουν το πρόσωπο που ενεργεί

-εύς **-ός** **-της** **-άς** **-μών** **-τήρ** **-τωρ**	*γραφεύς* < *γράφω* *ἀρωγός* < *ἀρήγω* (= βοηθώ) *κριτής* < *κρίνω* *φυγάς* < *φεύγω* *ἡγεμών* < *ἡγέομαι, ἡγοῦμαι* *σωτήρ* < *σῴζω* *πράκτωρ* < *πράττω*

Αυτά τα ουσιαστικά που παράγονται από ρήματα και δηλώνουν το πρόσωπο που ενεργεί, τα μεταφράζουμε :

«αυτός που»

π.χ. κριτής: αυτός που κρίνει

• **Ουσιαστικά που δηλώνουν ενέργεια, πάθος, κατάσταση ή το αποτέλεσμα ενέργειας**

Το ουσιαστικό *φυγή* που απαντά στο κείμενο της Ενότητας προέρχεται από το θ. *φυγ-* του ρήματος *φεύγω* (ορ. αορ. *ἔ-φυγ-ον*) και δηλώνει ενέργεια. Το ουσιαστικό *φύσις* (< ρ. *φύω*) δηλώνει κατάσταση.

Καταλήξεις ουσιαστικών που παράγονται από ρήματα και δηλώνουν:

συναίσθημα

α. ενέργεια, πάθος, κατάσταση		**β. το αποτέλεσμα μιας ενέργειας**	
-σις **-σία** **-ή** **-ά** **-ία** **-ε-ία** **-ος** **-μός** **-(ε)τός**	φύσις < φύω δοκιμασία < δοκιμάζω φυγή < φεύγω χαρά < χαίρω μανία < μαίνομαι βασιλεία < βασιλεύω (κυρίως από ρήματα σε -εύω) τρόμος < τρέμω ὀδυρμός < ὀδύρομαι τρυγητός < τρυγάω, τρυγῶ	**-μα** **-μη** **-ος**	ποίημα < ποιέω, ποιῶ (ενώ ο ποιητής: το πρόσωπο που ενεργεί ποίηση: ενέργεια) γραμμή < γράφω (ενώ η γραφή: ενέργεια ο γραφεύς: πρόσωπο που ενεργεί) ψεῦδος < ψεύδομαι (ενώ ο ψεύτης: το πρόσωπο που ενεργεί)